

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Secvndvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

CANTVS SECVNDVS.

CANCION II.

SENSVS

*Pastores los que fueredes
 Alla por las majadas al otero
 Si por ventura vieredes
 Aquel que yo mas quiero
 Dezidle que adoleseo, peno, y muero.*

*Pastores quotquot ibitis
 Eo per mapalia ad collem,
 Si forte videbitis
 Quem prae omnibus diligo
 Dicite illi quia languo, crucior ac morior.*

DECLARATIO.

In hoc cantu cupit anima mediatorum, ac intercessorum opera uti apud dilectum suum, quos enixe precatur; ut de pœnis, ac doloribus suis eum faciant certior: amantis quippe proprietatis est, ut si per præsentiā se communicare nequit, oportunitatibus, quibus possit medijs, id efficiat, ac proinde anima, desideria, affectus gemitusque tanquam internuntios interponere decernit, qui secreta cordis optime manifestare norunt; ait igitur:

Pastores quotquot ibitis.

Affectus ac desideria pastores appellat, ipsa enim, animam pascunt bonis spiritualibus (pastor enim idem est quod pascens) quibus mediantibus Deus sese illi communicat, & non aliter: ait autem, *quotquot ibitis*: quæ nimirum ex puro amore emanaveritis, nō enim omnia desideria eunt, sed illa duntaxat, quæ ab amore fidei proficiuntur.

Eo per mapalia ad collem.

Choros Angelorum Mapalia vocat, per quæ à choro in chorum gemitus, & orationes nostræ ad Deum ascendunt: quæ collem appellat, seu speculam; nam sicut collis locus altus est, ita Deus summa celsitudo est: tam etiam quia in illo tãquam in specula, omnia, mapalia, superiora, & inferiora videntur, & explorantur: ad quæ preces nostræ tendunt, Angelorum ministerio oblatæ, prout dictum est. Quem admodum Tobias: Angelus dixit in hæc

verba. *Quando orabas cum lachrymâ, & sepeliebas mortuos, ego obtuli orationem tuam Domino.* Possunt etiam nomine pastorum animæ ipsi Angelici spiritus designari; etenim non tantum offerunt Deo mandata nostra, verum etiam ipsius Dei mandata ad animas nostras deferunt, suavissimis inspirationibus, Deique muneribus eas pascendo, tanquam boni pastores: quorum etiam ministerio in illis confereendis vitur Dominus; ipsi etiam à lupis, nempe dæmonibus; nos protegent, atque defendunt.

Si forte videbitis.

Quod est idem ac dicere, si scælicitas, & fors mea tulerit, ut ad illius deueniatis præsentiā, ita ut vos videat, & ausculet. Vbi animaduertendum est, quod quamuis Deus omnia sciat, & cognoscat, videat etiam, ac nolet minimas animæ cogitationes, nihilominus tamen tunc necessitates nostras videre, & supplicationes audire dicitur; cum illis remedium adhibet,

Xx 3 & istas

& istas exaudit. Non enim quæcunque necessitates petitionesque eo usque per-tingunt, ut à Deo exaudiantur, illas adimplendo; donec coram illo, tempus, numerus, & opportunitas adsit annuendi votis, & adhibendi remedium, tunc non dicitur illas videre & exaudire; ut constat ex libro Exodi; ubi post quadringentos annos seruitutis Ægyptiæ filiorum Israel, dixit Deus ad Moysen: *Vidi afflictionem populi mei in Ægypto, & clamorem eius audivi &c. & descendi ut liberem eum.* esto eam semper viderit. Sic etiam dixit Zachariæ Gabriel Angelus. *Ne timeas Zacharia, quoniam exaudita est deprecatio tua.* dum filium quem per plures annos impensius postulauerat, Deus illi concessit; etiam si semper eum audierit. Quapropter scire vnusquisque debet, quod licet Deus non statim occurrat necessitatibus, ac precibus suis, nõ propterea tamen opportuno tempore opem suam denegabit, qui teste Proph. David est. *Adiutor in opportunitatibus, in tribulatione, nisi ipse animum despondeat, & oratione intermittat.* Hoc igitur significare vult anima, cum ait, *Si forte videbitis, id est, si fortassis adest iam tempus quo petitiones meas exaudire dignetur, ille quem magis diligo.* hoc est, super omnia; quod spiritualiter loquendo, tunc contingit, quando nihil occurrit quo anima ab agendo, aut quolibet propter illum patiendo impediatur.

Nunciate ei quia langueo, crucior & morior.

Triples indigentia anima.

Triplicem hoc loco necessitatem anima representat, ægritudinem scilicet, dolorem ac mortem; anima enim, quæ verè amat, cum dilectus abest, tribus plerumque patitur modis, secundum triplicem animæ potentiam, intellectum, nimirum, vo-

luntatem, atque memoriam. Circa intellectum languet, seu infirmatur, quoniam non videt Deum, qui intellectus salus est. Circa voluntatem cruciatur, quia Dei possessione caret, qui est voluntatis voluptas, & refrigerium. Denique circa memoriam moritur, nam dum reminiscitur omnibus se bonis intellectus carere, Dei scilicet visione, cunctis etiam voluntatis delectationibus priuari, eiusdem scilicet Dei possessione: nec non fieri adhuc posse ut illius fruiione careat in æternum; quasi mortis oculos hac recordatione patitur. Triplicem hanc indigentiam representavit etiam Deo Hierem. in Threnis dicens. *Recordare paupertatis mea, absinthij & feli, paupertas ad intellectum refertur, quia ad illam pertinent diuitiæ sapientiæ diuinæ, in quo (vt ait D. Paulus) sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi.* Absinthium, quæ est herba amarissima, voluntati tribuitur, ad hanc siquidem potentiam spectat suauitas possessionis Dei, quæ dum caret amaricata remanet: quemadmodum Angelus D. Ioanni in Apoc. lypsi dixit, *Accipe librum & deuora illum, & facit amaricari ventrem tuum,* ventrem ibi pro voluntate vsurpans, fel ad memoriam refertur, quod denotat animæ mortem, prout Moyses in Deuteronomio significat de damnatis loquens his verbis: *Fel draconum vinum eorum, & venenum aspidum insanabile,* quod Dei priuationem significat, quæ est mors animæ. Porro hæc triplex animæ indigentia & pœna, in tribus virtutibus Theologicis fundatur, fide, spe, & caritate, quæ ad tres animæ prædictas potentias, memoriam, intellectum, & voluntatem referuntur, licet non correspondant singulæ singulis virtutibus præfatis, tanquam proprium illorum subiectum. Notandum vero est, quod anima in præfato versiculo solummodo proponit dilecto indi-

Indigentiam, & dolorem suum; nam qui prudenter amat, sollicitus non est petere, quæ non habet, & habere cupit, sed suam indigentiam insinuare contentus est, vt dilectus faciat, quod placuerit: prout B. V. in nuptijs Canæ Galileæ fecit, quæ quidē non petijt à dilecto filio directe vinū, sed solum dixit; *Vinum non habent.* Lazari quoque sorores miserunt ad Iesum, non quidem petendo vt fratrem redderet sanitati, sed solum dicendo: *Eccē quem amas infirmatur.* Expediit autem in hunc modum se gerere propter tria. Primum quia Deus melius scit, quid nobis expediat, quam nos ipsi. Secundo quia magis ad commiserationem mouetur amatus, si diligentis se indigentiam simul & refi-

gnationem videat. Tertio quoniā animā securior est ab amore proprio, & spiritali proprietate, suam necessitatem representando, quam si determinate petat, quæ sibi deesse videntur. Eodem prorsus modo se gerit nunc anima, triplicem necessitatem suam representans, idem enim est, ac si luculentius diceret; dicite dilectō meo, quod siquidem languēo, & ipse solus est mea salus, salutem tribuat; & quoniam crucior, & ipse dumtaxat est meum solatium, consoletur me; & quandoquidem morior, & ille solus vita mea est, largiatur vitam.

Solus Deus est salus, refrigeriū, & vita anima.

CANTVS TERTIVS.

CANCION III.

*Buscando mis Amores
Ire por esos montes i, riberas
Necogere las flores
Nisemere las fieras,
I pasare los fuertes, y fronteras.*

SENSVS.

*Querendo meos amores,
Ibo per istos montes atque ripas:
Neque colligam flores,
Neque feras timebo,
Et fortes & consinia pertransibo.*

EXPLANATIO.

Non sufficit animæ orare, desiderare, & intercessorū subsidio vti, vt amatū inueniat, prout præstitit in Cantibus præcedentibus, nisi simul etiam opere illum exquirat, idque se facturam in hoc Cantu pollicetur; dum ait, post dilectum suū abituram, eum inquirendo per virtutum opera, & mortificationes, exerceendo vitam actiuam, simul & contemplatiuam: quod vt feliciter consequatur, nulla bona, nulla que delicias admissuram se ait; & quod vires omnes; & insidiæ trium hostium animæ, mundi scilicet, dæmonis, & carnis eam retardare, aut impedire non poterunt in hoc itinere; dicens, *Querendo meos amores, hoc est, dilectum meum.*

Ibo

LIIIS
LIIIna
lica
VI